

Stichting Ir. D.C. van Schaïk
De Bosquetplein 7
6211 KJ Maastricht

Ons kenmerk	DOC-00154957	Maastricht	1 juni 2021
Zaaknummer	2021-203704	Verzonden	1 juni 2021
Bijlage(n)	2		

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

1. De aanvraag

Bij brief, ontvangen op 6 mei 2021, is een aanvraag ingediend door Stichting Ir. D.C. van Schaïk, De Bosquetplein 7, 6211 KJ te Maastricht (hierna "aanvrager" of "Stichting van Schaïk" genoemd), om een vergunning op grond van artikel 151 van het Mijnbouwbesluit (Stb. 2002, 604) voor het aanleggen van 4 nieuwe gangen, anders dan het winnen van kalksteen, in de groeve plaatselijk bekend als "Vuursteenmijn Rijckholt" gelegen in het Savelsbos, zoals weergegeven op de groevekaart in hoofdstuk 6. De aanvraag is op 27 mei 2021 aangevuld.

De groeve is gelegen in de gemeente Eijsden-Margraten, onder de percelen kadastraal bekend MGT, sectie R, nummers 49 (ingang), 4 en 105.

De coördinaten van de hoofdingang van de groeve zijn X: 180.196 en Y: 311.689.

Concreet vraagt aanvrager een vergunning aan voor de aanleg van 4 nieuwe bezoekersgangen. Deze zullen alle 4 toegankelijk worden via de bestaande hoofdgang, zoals weergegeven in hoofdstuk 6. De groeve de Vuursteenmijn wordt momenteel gebruikt voor onderzoek en educatie waarvoor door de provincie Limburg op 23 april 2018 een vergunning artikel 151 Mijnbouwbesluit is afgegeven onder zaaknummer: 2018-201863 op naam van Staatsbosbeheer. Conform de doelstellingen van de Stichting van Schaïk vinden educatieve excursies en gerichte onderzoeksprojecten plaats onder begeleiding van medewerkers van de Stichting van Schaïk.

De fysieke uitbreiding wordt aangevraagd door Stichting van Schaïk die in 2017 het beheer van de vuursteenmijn overgenomen heeft van Staatsbosbeheer.

Uit stabiliteitsonderzoeken in 2019 bleek dat het bezoekersdeel van de vuursteenmijn goed in orde is maar dat een substantieel deel van de prehistorische gangen achterstallig onderhoud heeft en daardoor aanzienlijke werkzaamheden nodig zijn om het weer op peil te krijgen. Andere delen zijn dusdanig instabiel dat grootschalig onderhoud nodig is om het archeologisch monument te behouden. Samen met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) heeft Stichting van Schaïk daarom een consolidatieplan gemaakt. In dit consolidatieplan wordt behalve regulier onderhoud, ook een uitbreiding

van de bezoekersgang voorzien. Dit om slechte delen te doorsnijden en gave delen achter die slechte delen toegankelijk te maken voor monumentenbehoud, onderzoek en educatie.

De voorliggende aanvraag betreft alleen de aanleg van de 4 nieuwe bezoekersgangen. De werkzaamheden betreffende de verbetering van de stabiliteit vallen onder de vrijstelling 'beheer' en wordt zodoende niet in deze vergunning opgenomen.

De vigerende vergunning voor gebruik van 2018 van Staatsbosbeheer zal gewijzigd worden middels een nieuwe aanvraag van de Stichting nadat de werkzaamheden uit het consolidatieplan zijn uitgevoerd.

Deze vergunning zal op naam van de Stichting van Schaik komen te staan.

De bestaande hoofdgang (bezoekersgang) waarin bezoekers door een gids begeleid worden blijft in gebruik voor bezoekers.

2. Procedure

De aanvraag is afgehandeld met toepassing van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Wij wijzen u erop dat voor het verrichten van de activiteit waarvoor bij dit besluit een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 151 van het Mijnbouwbesluit, mogelijk nog andere vergunningen of ontheffingen zijn vereist. Het gaat hier om de volgende vergunningen en ontheffingen:

1. een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming;
2. een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming;
3. een vergunning als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Wij geven u in overweging om in verband met de mogelijk vereiste onder 1 en 2 contact op te nemen met het cluster VTH van de provincie Limburg middels e-mail infownb@prvlimburg.nl of telefoonnummer 06 389 76 49.

Wij geven u in overweging om in verband met de mogelijk vereiste onder 3 contact op te nemen met de gemeente Eijsden-Margraten, bereikbaar via het telefoonnummer 14 043.

3. Belangenafweging

Ingevolge het bepaalde in artikel 151, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit, worden aanvragen om een vergunning slechts getoetst aan het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting. In het belang van de veiligheid met het oog op instorting kunnen aan de vergunning voorschriften worden verbonden of kan deze onder beperkingen worden verleend.

3.1. Beoordeling van de aanvraag

Zoals onder hoofdstuk 1 is toegelicht, is een vergunning aangevraagd voor de voorgenomen aanleg van 4 nieuwe bezoekersgangen in de groeve de Vuursteenmijn.

Ingevolge het bepaalde in artikel 151, tweede lid, juncto artikel 146, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit, worden aanvragen om een vergunning of tot wijziging van een verleende vergunning voor gebruik van een groeve voor een ander doeleinde dan het winnen van kalksteen slechts getoetst aan het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting. Concreet betekent dit dat de aangevraagde vergunning slechts kan worden geweigerd, dan wel voorschriften aan de vergunning worden verbonden, ter bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.

Bij de aanvraag heeft de aanvrager resultaten overgelegd van de onderzoeken naar de groevestabiliteit in de groeve de Vuursteenmijn. Deze worden hieronder besproken.

Notitie 'Draagvermogen nieuwe bezoekerstunnels Vuursteenmijntjes Rijckholt', opgesteld door GeoControl, kenmerk M02017, d.d. 28 maart 2021

Om de 4 nieuwe gangen te realiseren is het noodzakelijk een deel van de huidige dragende elementen zoals betonnen muren, stalen kolommen, kalksteen pilaren en aardpijpen te verwijderen. Ter compensatie is voorzien in het opmeten van betonnen muren, die de zijwanden van de tunnels zullen vormen. In de notitie van GeoControl wordt geschat in hoeverre deze compensatie voldoende is. Het uitgangspunt is dat er minstens evenveel draagvermogen bijkomt als er wordt weggehaald, of dit draagvermogen nu noodzakelijk is of niet. De werkzaamheden dienen volgens een juiste, veilige uitvoeringswijze en met voorzichtigheid te worden uitgevoerd door een ervaren "mergel"-bedrijf, ook in verband met loshangende dak- en pilaarfragmenten.

In het rapport hebben de nieuwe gangdelen de nummers 21, 22, 37 en 40 gekregen. De ligging van deze gangen zijn weergegeven in hoofdstuk 6.

Per gang zijn er de volgende bijzonderheden:

Gang 21: De compensatie in draagvermogen is voor beide sectoren voldoende. In het achterste gedeelte dienen nog een muur of enkele kolommen te worden aangebracht in het voorste gedeelte aan de rechterkant voor een meer verspreide ondersteuning. *Naar aanleiding van deze notitie zijn deze onderdelen doorgevoerd in de constructietekeningen van Castermans Engineers en de werktekeningen van Leise zoals bijgevoegd in de aanvraag.*

Gang 22: De compensatie in draagvermogen is voor alle sectoren voldoende. In sector 2 dienen nog een muur of enkele kolommen te worden aangebracht aan de rechterkant voor een meer verspreide ondersteuning. *Naar aanleiding van deze notitie zijn deze onderdelen opgenomen in de constructietekeningen van Castermans Engineers en de werktekeningen van Leise zoals bijgevoegd in de aanvraag.*

In de notitie wordt aangegeven dat voor de aansnijdingen van aardpijpen in de gangen 21 en 22 extra berekeningen nodig zijn om de hoeveelheid zijwaartse steun te bepalen. Het betreft hier de berekeningen van aardpijp-aansnijdingen. Deze berekeningen zullen uitgevoerd worden op het moment dat aardpijpen daadwerkelijk worden aangesneden. Dan is pas duidelijk hoe groot deze aardpijpen zijn en kan er een accurate berekening gemaakt worden.

Gang 37: De pilaren en de aardpijpen zijn zo goed mogelijk ingemeten dan wel geschat. Het plan is om een tunnel aan te leggen door een relatief grote pilaar, waarbij dus aan weerszijden van die tunnel twee kleinere pilaren overblijven. De compensatie in draagvermogen blijkt onvoldoende te zijn.

Daarom is voor dit geval in een aparte berekening bepaald of het gereduceerde draagvermogen toch voldoende is in verhouding tot de verticale belasting. Uit de berekeningen blijkt dat de residuele veiligheidsfactor van de rechter nieuwe pilaar ruim voldoende is, maar dat die voor de linkerpilaar tekort schiet. De totale residuele veiligheidsfactor voor beide pilaren en de muren samen is echter ruim voldoende.

Een derde berekening behelst de bepaling van veiligheidsfactoren voor samengestelde pilaren, bestaande uit de kalksteen-pilaar en de aangrenzende muur. Nu is de residuele veiligheidsfactor voor de

linker pilaar duidelijk hoger. Deze factor is net onvoldoende, maar uit een eerder rapport van GeoControl uit 2020 (Stabiliteit van de prehistorische vuursteenmijnen in Rijckholt, kenmerk M02015) is gebleken dat kleine pilaren over het algemeen onvoldoende residuele veiligheidsfactoren bezitten en pilaarinstorting wordt voorkomen door voldoende boogwerking. Om kalksteenpilaar en muur als één geheel te mogen beschouwen is het noodzakelijk om de ruimte tussen de muren en de kalksteen pilaren op te vullen met beton. Deze maatregel wordt in de notitie dan ook aanbevolen. *Deze aanbeveling is vervolgens doorgevoerd in de werktekeningen van Leise zoals bijgevoegd in de aanvraag.*

Gang 40: De compensatie in draagvermogen is voldoende.

Conclusie

Gezien het vorenstaande, bestaat er vanuit het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting geen aanleiding om de aangevraagde vergunning te weigeren. De vergunning kan worden verleend, onder het stellen van beperkingen en voorschriften in het belang van de veiligheid met het oog op instorting.

4. Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten,

Gelet op het bepaalde in artikel 52 van de Mijnbouwwet, de artikelen 151 en 152 van het Mijnbouwbesluit en artikel 1.9.2 van de Mijnbouwregeling, alsmede gezien het vorenoverwogene, aan Stichting Ir. D.C. van Schaik, De Bosquetplein 7, 6211 KJ te Maastricht,

1. vergunning te verlenen voor het aanleggen van 4 nieuwe gangen in de groeve Vuursteenmijn zoals beschreven in de aanvraag ontvangen op 6 mei 2021, en gearceerd weergegeven in de bij dit besluit behorende groevekaart in hoofdstuk 6;
2. de aanvraag ontvangen op 6 mei 2021, aangevuld bij brief van 27 mei 2021, deel te laten uitmaken van de vergunning, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken;
3. aan de vergunning de beperkingen te stellen en voorschriften te verbinden, zoals opgenomen in hoofdstuk 5 .

5. Voorschriften

1. Geldigheidsbepalingen

- 1.1 De werkzaamheden ten behoeve van de realisatie van de 4 gangen worden toegestaan tot 1 december 2022.
- 1.2 De vergunning is geldig totdat aan alle verplichtingen voortvloeiende uit deze vergunning is voldaan.
- 1.3 Bij de start van de werkzaamheden per gangdeel dient ons college hier schriftelijk van in kennis gesteld te worden.
- 1.4 Ter plaatse van de in de groevekaart, hoofdstuk 6, met grijze arcering aangegeven gangdelen en in de legenda opgenomen als 'Nieuwe gangen', en ter plaatse van de percelen kadastraal bekend MGT, sectie R, nummers 49 en 4, mogen de 4 nieuwe gangdelen aangelegd worden.
- 1.5 De aan deze vergunning gestelde beperkingen en verbonden voorschriften kunnen worden gewijzigd indien dat gerechtvaardigd wordt door het belang van bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.
- 1.6 Onverminderd de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang dan wel een last onder dwangsom op te leggen, kan deze vergunning ingetrokken worden indien op enig moment wordt gehandeld in strijd met deze vergunning of de daaraan verbonden voorschriften.

2. Gesteentemechanische veiligheid

- 2.1 De gesteentemechanische veiligheid van elk van de binnen deze vergunning ontgonnen gangdelen in de groeve dient uiterlijk 4 weken na realisatie, tenzij anders gesteld in de hieruit voortvloeiende rapportages, te worden bepaald door metingen van de groevestabiliteit (pilaar- en plafondstabiliteit) door een onafhankelijke deskundige als bedoeld in de als bijlage 1 (onderdelen bijlage B en C) bij dit besluit gevoegde "Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 29 maart 2018", in opdracht van de vergunninghouder. De hieruit voortvloeiende aanbevelingen dienen opgevolgd te worden.

De frequentie en aard van de hierna volgende onderzoeken naar de groevestabiliteit dienen in overeenstemming met de aanbevelingen bedoeld in voorschrift 2.2 te worden uitgevoerd.

- 2.2 De onafhankelijke deskundige vertaalt de resultaten van het onderzoek naar de gesteentemechanische veiligheid, als bedoeld in voorschrift 2.1, zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen 1 maand na uitvoering van deze metingen in aanbevelingen. Deze aanbevelingen dienen tenminste te omvatten de termijn waarbinnen opvolgend onderzoek naar de groevestabiliteit door een onafhankelijke deskundige dient plaats te vinden, de aard van dit onderzoek en – zo daartoe aanleiding bestaat – de overige te treffen maatregelen om de

gesteentemechanische veiligheid van de groeve te waarborgen. De aanbevelingen dienen door de vergunninghouder zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen de door de onafhankelijke deskundige aanbevolen termijn, te worden opgevolgd. Van het opvolgen van bedoelde aanbevelingen binnen deze termijn kan uitsluitend ingeval van dringende redenen worden afgeweken, nadat ons college op een daartoe strekkend verzoek schriftelijk heeft ingestemd met een daarbij te bepalen langere termijn voor het opvolgen van de aanbevelingen.

- 2.3 Indien tussentijds blijkt dat de gesteentemechanische veiligheid van het gedeelte van de groeve waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt in gevaar kan komen, dan wordt, onverminderd de desbetreffende mededeling aan ons college als bedoeld in artikel 159 van het Mijnbouwbesluit, in opdracht van de vergunninghouder, door een onafhankelijke deskundige onverwijld aanvullend onderzoek naar de groevestabiliteit verricht.
- 2.4 Zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 14 dagen na de in voorschrift 2.2 genoemde termijn van 1 maand verstrekt de vergunninghouder schriftelijk de resultaten van het onderzoek naar de gesteentemechanische veiligheid en de aanbevelingen van de onafhankelijke deskundige aan ons college.
- 2.5 In geval van overtreding van voorschrift 2.2 mag geen gebruik meer worden gemaakt van de vergunning, totdat de aanbevelingen van de onafhankelijke deskundige zijn opgevolgd.
- 2.6 De vergunninghouder treft maatregelen ter voorkoming dat andere delen van de groeve dan het gedeelte waarvan op grond van deze of andere vergunningen gebruik mag worden gemaakt, worden betreden.
De vergunninghouder treft daartoe tenminste die maatregelen die in aanvraag worden genoemd, dan wel dient over de volledige gangbreedte hetzij een rood-wit markeringslint op een hoogte van ongeveer 1 meter boven de vloer van de gang geplaatst te worden, hetzij een muur of ander bouwwerk van tenminste 20 cm hoog gerealiseerd te worden.
- 2.7 Indien aardpijpen, breuken of spleten tijdens de werkzaamheden vrij of gedeeltelijk vrij komen te liggen en een direct gevaar voor de ondergrond dan wel de bovengrond vormen, dient vergunninghouder dit onverwijld te melden aan ons college en dienen de (deels) vrij liggende aardpijpen binnen 24 uur beveiligd te worden. Enkel met schriftelijke goedkeuring van ons college mag van deze termijn afgeweken worden.

Aardpijpen, die tijdens de werkzaamheden vrij of gedeeltelijk vrij komen te liggen en die geen direct gevaar voor de ondergrond dan wel de bovengrond vormen, dienen binnen 10 werkdagen te worden beveiligd. Enkel met schriftelijke goedkeuring van ons college mag van deze termijn afgeweken worden.
- 2.8 Broze of gevaarlijke gedeelten van het plafond en de gangen dienen onmiddellijk verwijderd en zo nodig beveiligd te worden.

- 2.9 Bij gevaar voor een gehele of gedeeltelijke instorting van een werkfront of bij een ander dreigend gevaar, dient het werk onmiddellijk verlaten te worden en dient onverwijld telefonische en schriftelijk mededeling gedaan te worden aan ons college.
- 2.10 De werkzaamheden dienen uitgevoerd en opgeleverd te worden volgens de specificaties in de aanvraag.

Indien afgeweken wordt van de gestelde specificaties in de aanvraag dan dient de vergunninghouder deze ter goedkeuring aan ons college voor te leggen.

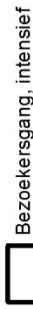
Hoofdstuk 6 - Vuursteenmijn Rijkholt

Legenda

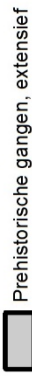
21 Nummering nieuwe gangdelen

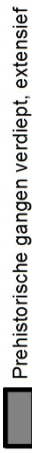
Nieuwe gangen

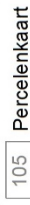
Bezoekersgang, intensief

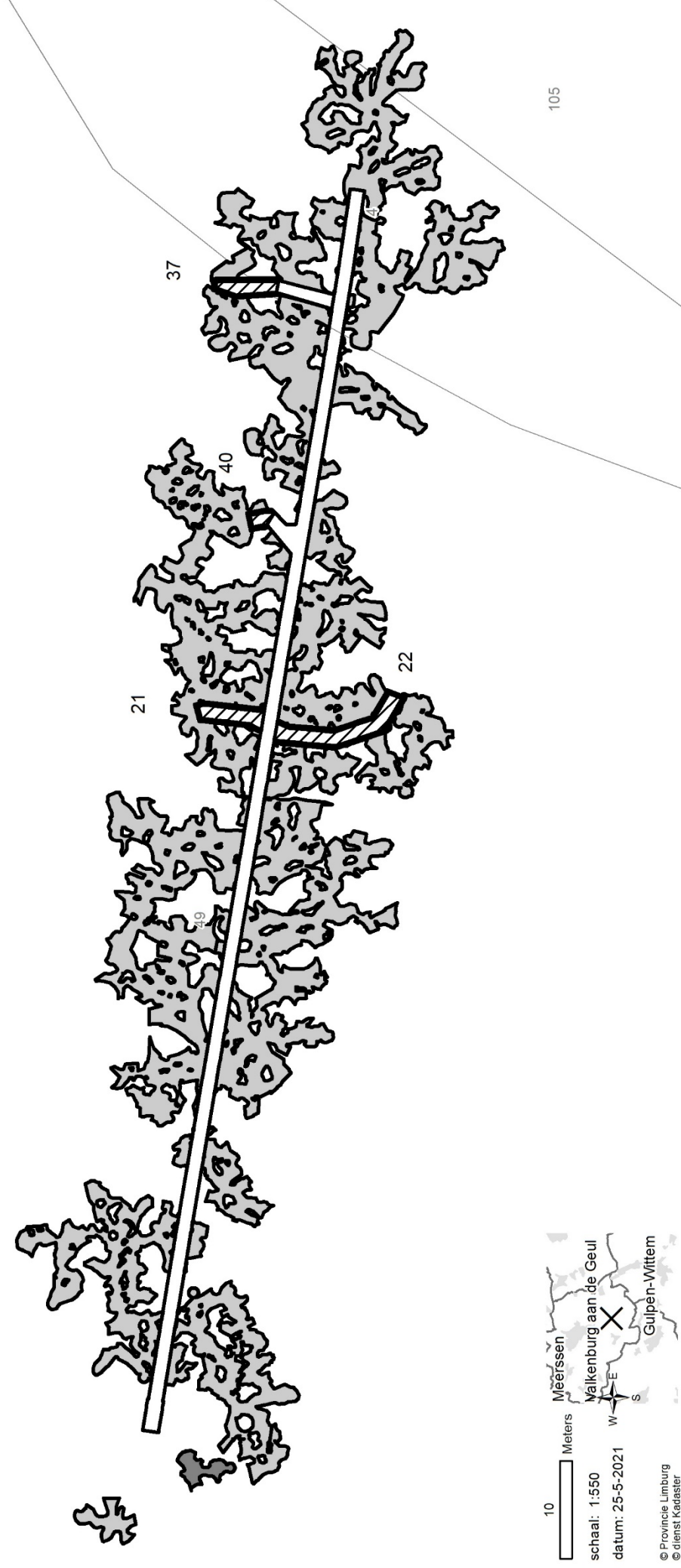
Prehistorische gangen, extensief

Prehistorische gangen verdiept, extensief

Percelenkaart

schaal: 1:550

datum: 25-5-2021

© Provincie Limburg
© dienst Kadaster

6. Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg Postbus 950, 6040 AZ ROERMOND.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

7. Afschriften

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

C.B.H.P. Deben-Erens
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Team Vergunningen

8. Afschriften

Een afschrift van dit besluit hebben wij gezonden aan:

- Stichting Ir. D.C. van Schaik, De Bosquetplein 7, 6211 KJ te Maastricht, als beschikking op de aanvraag;
- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten, Postbus 10 6269 ZG MARGRATEN ter kennisneming;
- Staatsbosbeheer, Postbus 330, 5000 AH te Tilburg, ter kennisneming.

Bijlage 1 - Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven 29 maart 2018

Inleiding

De laatste 400 jaar is er in de mergelgroeven in Zuid-Limburg commercieel mergel gewonnen. Tegenwoordig wordt alleen nog in de groeve van Sibbe (gemeente Valkenburg aan de Geul) mergel gewonnen. Veel groeven worden momenteel voor andere doeleinden gebruikt dan mergelwinning. Evenals voor de winning van mergel is voor dit gebruik een vergunning nodig op grond van de Mijnbouwwetgeving. Criterium bij de verlening van deze vergunningen en de aan de vergunningen te verbinden voorschriften is de gesteentemechanische veiligheid van de betreffende groeve met het oog op instorting.

Gebruik groeve voor ander doeleinden dan winning

De volgende categorieën gebruik van een groeve worden onderscheiden:

1. Extensief gebruik (door niet erkende berglopers)
2. Intensief gebruik (door niet erkende berglopers)
3. Gebruik door erkende berglopers

Extensief gebruik van een groeve

Onder extensief gebruik wordt verstaan het incidenteel beperkt gebruik van een groeve door één of enkele, niet als bergloper erkende personen, waarbij wordt verstaan onder:

- a. incidenteel: maximaal 10 bezoeken per jaar per groeve hectare;
- b. beperkt: maximaal 100 gebruiksuren per jaar per groeve hectare;
- c. enkele personen = groepen bestaand uit maximaal 5 personen¹ waarvan minimaal 1 persoon de weg in de groeve kent en in staat is onveilige situaties te herkennen.

Indien een groeve wordt gebruikt door meerdere vergunninghouders dan moet het totaal aantal toegestane bezoeken worden verdeeld over deze vergunninghouders.

Voorbeelden van extensief gebruik kunnen zijn:

- Incidenteel onderzoek: (cultuur)historisch, flora/fauna (bijv. vleermuistellingen), geologisch, genealogisch, aardkundig;
- Incidenteel kleinschalig bezoek aan de groeve van personen onder begeleiding.

Intensief gebruik van een groeve

Intensief gebruik van een groeve is alle gebruik van een groeve dat niet kan worden aangemerkt als extensief gebruik of als gebruik door erkende berglopers. Intensief gebruik is bijvoorbeeld het regelmatig gebruik van een groeve voor het houden van rondleidingen, het gebruik als restaurant of het houden van een kerstmarkt. Een incidentele rondleiding met een groep bestaand uit niet meer dan 5 personen kan als

¹ Meerdere groepen mogen zich op hetzelfde moment in de groeve bevinden zolang deze groepen zich op een zodanige afstand van elkaar bevinden dat de groepen duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn.

extensief gebruik worden beschouwd, iedere rondleiding met een groep van meer dan 5 personen die geen erkende berglopers zijn valt per definitie in de categorie intensief gebruik.

Gebruik door erkende berglopers

Berglopers zijn ervaren wandelaars in de onderaardse gangenstelsels van de mergelgroeven. Bij wijze van hobby doen zij bijvoorbeeld onderzoek naar de flora, fauna en geologie van de gangenstelsels, de historie van de groeven en dragen zij bij aan het onderhoud en behoud van de groeven. Uit de aanvraag c.q. de vergunning moet blijken wat het gebruik door erkende berglopers concreet inhoudt.

Berglopers die zijn erkend vormen de derde categorie ander gebruik van een groeve. Deze erkende berglopers hebben een opleiding (theorie en praktijk) in de gesteentemechanische veiligheid van groeven succesvol afgerond, hebben een minimum aantal uren in de groeven gelopen en kennen de weg in die groeven waarvoor zij zijn erkend goed (zie bijlage A). Hierdoor zijn zij, in tegenstelling tot degenen die slechts incidenteel een groeve bezoeken, in staat om wijzigingen in de gesteentemechanische veiligheid van de groeve op te merken en daar adequaat op te reageren.

Indien erkende berglopers bezoekers meenemen in een groeve dan valt dit bezoek door deze niet als bergloper erkende personen niet onder de categorie gebruik door erkende berglopers.

Een vergunning voor extensief gebruik van een groeve kan op verzoek van de aanvrager tevens worden verleend voor gebruik door erkende berglopers. Uiteraard kan van dit onderdeel van de vergunning slechts daadwerkelijk gebruik worden gemaakt indien voor de betreffende groeve berglopers erkend zijn en het door de vergunninghouder gehanteerde (zorg)systeem van erkenning van berglopers tijdig is gemeld bij het bevoegd gezag.

Controle gesteentemechanische veiligheid

Gebruik groeve	Controle
Intensief	Pilaar-, en plafondstabiliteit
Extensief Erkende berglopers	Quickscan

De wijze waarop en de frequentie waarmee de gesteentemechanische veiligheid van een groeve moet worden gemeten is afhankelijk van het gebruik van de groeve en de ervaring van de bezoekers van de groeve. Een volledige controle van de gesteentemechanische veiligheid (dus naar pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit) van een groeve is noodzakelijk bij intensief gebruik van de groeve door personen die geen of weinig ervaring met groeven hebben. In geval de groeve wordt gebruikt door erkende berglopers of slechts extensief wordt gebruikt kan worden volstaan met een quick scan. In bijlage B wordt aangegeven op welke wijze de gesteentemechanische veiligheid van een groeve kan worden gecontroleerd.

De gesteentemechanische veiligheid van een groeve wordt in beginsel bepaald door deskundigen. In Nederland zijn er geen richtlijnen voor de deskundigheid op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van groeven. Evenmin bestaat er een opleiding tot 'mergeldeskundige'. Daarom wordt in bijlage C nader omschreven wanneer sprake is van deskundigheid, waarbij voor het verkrijgen van een

vergunning geldt dat de uiteindelijke beoordeling van voldoende deskundigheid bij het bevoegd gezag ligt. Uit de aanvraag dient te blijken aan welke deskundigheid is voldaan.

Beheer

Voor het beheer van een groeve is geen vergunning op grond van de Mijnbouwwetgeving vereist. Beheer houdt verband met de bijzondere relatie van een eigenaar of anderszins zakelijk of persoonlijk gerechtigde met de desbetreffende groeve. Het gaat om activiteiten waarvan naar hun aard niet te verwachten is dat zij gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid van de groeven met het oog op instorten. Integendeel, het gaat juist om activiteiten die nodig zijn om de veiligheid van de groeven te behouden of te vergroten.

Het vorenstaande betekent overigens niet dat eigenaren of anderszins persoonlijk of zakelijk gerechtigden daarmee zonder meer zijn aan te merken als deskundigen op het gebied van mergelgroeven, die bijvoorbeeld gesteentemechanische rapporten in het kader van een vergunningaanvraag kunnen opstellen. Bepalend daarvoor zijn de criteria voor deskundigheid op het gebied voor de gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven als vermeld in bijlage C.

Onder het beheer van een groeve wordt verstaan:

- de visuele controle (en eventuele reparatie) van de toegang of, in voorkomend geval, de toegangen van de groeve;
- de visuele controle van de groeve op tekenen van illegaal betreden;
- de primaire controle met betrekking tot stabiliteit van de groeve (gesteentemechanische veiligheid).

N.B. Onder beheer valt, gelet op artikel 151 van het Mijnbouwbesluit, niet het aanbrengen van enige wijziging in de groeve.

Bijlage A

Criteria voor zorgsysteem “gebruik door erkende berglopers”

Wil een organisatie gebruik mogen maken van de derde categorie van ander gebruik, namelijk als erkend bergloper, dan moet zij aantonen over een op het beoogde gebruik van (het betreffende deel van) de groeve gericht zorgsysteem te beschikken en dit te hanteren zodanig dat gegarandeerd wordt dat berglopers adequaat zijn opgeleid en worden begeleid om wijzigingen van de gesteentemechanische veiligheid van de groeve te herkennen en het daarmee samenhangende gevaar op instorting onderkennen. De omschrijving van het systeem bevat daarom minimaal:

1. het curriculum, de contacturen en de kwaliteit van de opleiding(en);
2. de wijze van (eigen) controle op de te volgen cursussen;
3. de wijze van (eigen) controle dat berglopers aan alle gestelde eisen voldoen;
4. de registratie van deelnemers aan cursussen en opleidingen;
5. de wijze van registratie van groeven bezoeken en andere opgedane praktijkervaring;
6. de minimum vereiste opleidingen (inclusief opfriscursussen) en praktijkervaring om als bergloper erkend te kunnen worden;
7. op welke wijze berglopers uitvoering geven aan het vergunde gebruik.

Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat indien berglopers in een (deel van een) groeve willen berglopen, zonder hierbij de restrictie te hebben dat dit berglopen gekoppeld is aan het vergunde gebruik, dit apart vergund moet worden.

Bijlage B

De wijze waarop de metingen/beoordeling van de gesteentemechanische veiligheid in de groeve worden uitgevoerd

Onderzoek naar pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit

Bij de gesteentemechanische veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit. De laatste wordt ook wel dakstabiliteit genoemd.

De pilaarstabiliteit zegt iets over de kans op een grootschalige instorting en doet een uitspraak over de vraag of de pilaren sterk genoeg zijn om het daarboven gelegen gesteentelagen te dragen. Bij het onderzoek wordt door middel van o.a. berekeningen een uitspraak gedaan over de pilaarstabiliteit en de kans op een grootschalige instorting.

Als de pilaarstabiliteit voldoende is, wil dat niet zeggen dat er geen losse stukken uit het plafond kunnen vallen. Daarom is het noodzakelijk om ook een onderzoek uit te voeren naar de plafondstabiliteit. Dit gebeurt door het 'afkloppen' van het plafond.

Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

Quickscan (extensief gebruik en gebruik door erkende berglopers)

Bij extensief gebruik van een groeve is het risico (= kans x effect) per definitie geringer dan bij intensief gebruik. Toch dient ook bij extensief gebruik de gesteentemechanische veiligheid beoordeeld te worden, omdat anders geheel geen uitspraak gedaan kan worden over de kans op een ongewenste gebeurtenis.

Bij de aanvraag om een vergunning voor extensief gebruik van een groeve dient een kaart gevoegd te worden waarop de (in gesteentemechanisch opzicht) veilige gebieden zijn aangegeven. De veiligheid moet zijn vastgesteld door minimaal een visuele inspectie waarbij zowel plafond- als pilaar- als groevestabiliteit zijn beoordeeld door iemand met voldoende deskundigheid. Het voordeel van de quickscan is dan ook dat de pilaarstabiliteit niet berekend hoeft te worden en het plafond niet volledig afgeklopt hoeft te worden. De bevindingen van deze inspectie worden ook in een rapport vastgelegd.

Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

Bijlage C

Criteria voor deskundigheid op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven

Een deskundige moet de gesteentemechanische veiligheid van een groeve kunnen beoordelen door middel van controles van de dak- en pilaarstabiliteit van de groeve. Een deskundige moet kunnen aangeven:

- wanneer een groeve veilig is om te betreden of aldaar te vertoeven in verband met instortingsgevaar;
- hoe onveilige situaties kunnen worden herkend en worden vermeden;
- hoe van een onveilige situatie een veilige situatie gemaakt kan worden.

Om als deskundige op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van een groeve te kunnen worden beschouwd moet een deskundige aan de volgende criteria voldoen:

Kennis hebben van:

- Gesteentemechanica;
- Geologie van Zuid-Limburg (stratigrafie van de kalksteenlagen in Zuid-Limburg);
- Materiaaleigenschappen van de Zuid-Limburgse kalksteen.

én

Praktijkervaring

- Ervaring op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid verkregen tijdens het uitoefenen van een beroep op het gebied van winning, onderhoud of onderzoek van kalksteengroeven van minstens 5 jaar (niet langer dan 5 jaar geleden).

Algemeen

Over de deskundige mogen geen gerechtvaardigde twijfels/bezwaren over zijn/haar bekwaamheid/geschiktheid/onafhankelijkheid bestaan.

Bijlage 2 – Aanvraag artikel 151 Mijnbouwbesluit voor groeve Vuursteenmijn d.d. 6 mei 2021